

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Vybrané praktické dopady rozhodnutí Google Spain SL., Google Inc. vs. Agencia Española de Protección de Datos (AEPD), Mario Costeja González[1]

Kontroverzní „právo být zapomenut“ někteří ztotožňují s možností přepisovat historii. Jiní se přiklání k nutnosti zabezpečení ochrany osobních údajů v evropském právním kontextu. Rozhodnutí Soudního dvora bezpochyby staví internetové prohlížeče do nelehké role. Zároveň vytváří mnohé interpretační obtíže, nehledě na problematické postavení dotčených třetích osob ve smyslu provozovatelů či vlastníků webových stránek.

V přelomovém rozhodnutí z května letošního roku označil Soudní dvůr provozovatele internetových vyhledávačů za správce osobních údajů, jimž kromě jiného vznikají povinnosti v intencích směrnice Evropského Parlamentu a Rady 95/46/ES o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů (dále jen „směrnice 95/46/ES“). Před tím, než se dostaneme k samotnému rozboru postavení správce osobních údajů, je záhodno alespoň ve stručnosti načrtnout základní princip vyhledávání informací pomocí vyhledávače.

Zpracování osobních údajů v režimu směrnice 95/46/ES

Zjednodušeně řečeno, stěžejní úlohu při vyhledávání na internetu plní procesy označované jako procházení a indexace.[2] První z uvedených má za úkol nalezení dostupných webových stránek. Indexace naproti tomu zastupuje postup shromažďování, analýzy a ukládání dat s cílem zajistit rychlé a přesné získávání informací.[3] Vyhledávače na podkladě indexace generují rejstříky s hesly a jejich umístěním. Podstata vyhledávání je tedy velice podobná klasickým rejstříkům obsaženým v knihách, přičemž spočívá v soustavném procházení existujících dat po zadání dotazu. Nalezené odkazy odpovídají požadovanému příkazu například mírou relevance, některé vyhledávače rozlišují uživatelskou preferenci apod.[4] Samotný proces indexace mohou ovlivnit rovněž vlastníci webových stránek za použití souborů „robots.txt“ apod.[5] Pro představu umožňuje soubor robots.txt znemožnění indexace některých stránek, které se po zadání dotazu ve vyhledávači neobjeví. Proč je uvedené vysvětlení důležité? Ve světle řešené judikatury došlo k podřazení aktivity internetového prohlížeče pod pojem zpracování osobních údajů v intencích Čl. 2 písm. b) směrnice 95/46/ES.[6] Soudní dvůr jej v případě vyhledávače Google vymezil jako vyhledávání informací zveřejněných nebo umístěných na internetu třetími stranami, automatickou indexaci, dočasné ukládání a v neposlední řadě zajištění dostupnosti pro internetové uživatele dle pořadí určité preference. Protikladná argumentace provozovatelů prohlížečů je přitom očividná. Aktivita vyhledávání webových stránek probíhá automaticky, nahodile, bez znalosti obsahu indexovaných stránek a s avizovaným dočasným ukládáním na serverech.

Další interpretační obtíže navazují. Podle znění směrnice, konkrétně Čl. 6, správce údajů zajišťuje zpracování osobních údajů zákonným způsobem. Jejich shromažďování je možné jen v případě specifických, explicitních a legitimních důvodů a nikoli v rozporu s nimi. Údaje se mají vyznačovat adekvátností, úplností, relevantností. Mezi charakteristiky patří i přesnost a aktuálnost dat, včetně

uchování pouze po dobu nezbytně nutnou, odpovídající účelu shromažďování. Kromě citovaných atributů správce zabezpečuje, aby údaje, které tyto požadavky nesplňují, byly smazány, potažmo upraveny. K provedení veškerých nároků kladených evropskou právní úpravou se nicméně správce neobejde bez znalosti obsahu webu, což je u internetového prohlížeče z povahy věci vyloučeno. Provozovatel prohlížeče nezná obsah stránky, zpracovává ji, jak již bylo zdůrazněno, nahodile. Byť se Soudní dvůr snaží postihnout definici pojmu správce v co nejširším měřítku, přisouzení role správce osobních údajů provozovateli webového prohlížeče se zdá být přinejmenším diskutabilní.

Provozovatel internetového prohlížeče aplikující princip proporcionality

Z judikátu Google Spain SL., Google Inc. vs. Agencia Española de Protección de Datos (AEPD), Mario Costeja González (dále jen „Google Spain vs. Costeja“) vyplývá striktní podřazení prohlížeče pod prostředek schopný zasáhnout do práva na soukromí. Vytváří tím zároveň ohrožení pro ochranu osobních údajů. Z pohledu soudu je jeho aktivita ztotožnitelná s vydavatelem obsahu webových stránek. Jelikož určuje účel a způsob realizace vyhledávání na internetu, musí respektovat kritéria směrnice 95/46/ES. Dle názoru soudu je možnost šíření údajů a jejich přístupnost prostřednictvím internetu mnohdy nebezpečnější než faktické publikování informace na internetu.

Zaměřme se na praktickou stránku věci. Evropská úprava garantuje jakékoli osobě právo vznést námitku proti zpracování vlastních údajů, a to z vážných a legitimních důvodů.[7] Pakliže se námitka ukáže být oprávněnou, správce dále nesmí ve zpracování údajů pokračovat. Rozhodne-li se dotčená osoba, že si nepřeje dohledatelnost určité stránky prostřednictvím vyhledávače, kontaktuje přímo provozovatele internetového prohlížeče. Oprávněnost její námitky však posuzuje opět provozovatel prohlížeče. Ze své pozice soukromoprávního subjektu mu nyní přísluší právo hodnotit adekvátnost, aktuálnost či přesnost dat, jejich možný excesivní charakter i zájem veřejnosti o nich vědět. Současně by měl brát v úvahu veškeré protichůdné zájmy (typicky vlastníka webu a dotčené osoby), a to vždy se zřetelem k ochraně osobních údajů jednotlivce. Očekává se od něj vyřešení konfliktu mezi oprávněnými zájmy třetích osob na znalosti informací a zásahem do práva na soukromí. Aplikací principu proporcionality se aktivita provozovatele vyhledávače de facto blíží činnosti soudní moci. Po posouzení merita věci mohou logicky nastat dvě varianty. Za předpokladu oprávněnosti námitky provozovatel ukončí zpracování, respektive odstraní stránku z indexace. Pokud nedojde ke schválení požadavku, obrací se subjekt na dozorový orgán, případně soud.[8]

Rozhodnutí Google Spain vs. Costeja lze chápat jako reflexi toho, jak významně došlo k zařazení internetu do každodenního života v moderní společnosti.[9] Nalézáme data nejrůznější povahy a druhu. Některé informace se podílí na tvorbě předsudků, jiné umožňují vytvoření více či méně detailního profilu konkrétní osoby. Některé zasahují do soukromí jednotlivce, jiné zajišťují znalost o záležitostech veřejného života. Striktní označení provozovatele prohlížeče za správce osobních údajů může být zároveň krokem k přísnější regulaci internetu do budoucna, která se promítne do finančního profitu zainteresovaných společností. Soud výslovně uznává nákladnost a časovou náročnost celé procedury spojené s nároky na ukončení zpracování údajů. Jakkoli je ovšem pochopitelná argumentace převahy ochrany soukromí subjektu nad ekonomickými zájmy provozovatele vyhledávače, „právo být zapomenut“ dopadá též do sféry dalších subjektů.

Postavení dotčených třetích osob

Soudní dvůr se v předmětném rozsudku orientuje převážně na vymezení postavení provozovatele vyhledávače. Jen okrajově se věnuje souvislostem ve vztahu k provozovateli - vlastníkovi webu. Přitom v některých případech pocítí dopady rozsudku zásadním způsobem. Ilustrujeme-li situaci na extrémním příkladu, nalezneme hned několik praktických nedostatků. Provozovatelem či vlastníkem webových stránek se stane například podnikatel využívající je v rámci marketingové strategie své společnosti. Počáteční náklady vynaložil nejen za zprovoznění a podobu webové stránky, ale také na

SEO analýzu (optimalizace webu pro internetové vyhledávače, zahrnuje klíčová slova, zpětné odkazy a jiné nástroje)[10] s cílem zajistit si první místo ve vyhledávači po zadání dotazu. Ve chvíli, kdy se na jeho stránce objeví nežádoucí obsah, respektive obsah v rozporu s ochranou osobních údajů, který provozovatel vyhledávače posléze na žádost odstraní z vyhledávání, vzniká podnikateli nezanedbatelná škoda. Dalším úhlem pohledu je pak otázka vymahatelnosti této škody, jež by dle principu proporcionality měla zůstat upozaděna před požadavkem na ochranu osobních údajů dotčeného subjektu. Přichází tedy podnikatel o část nákladů vložených do funkčnosti webu? Co když je žádost subjektu ochrany údajů ve skutečnosti jen plánem jiné společnosti ve snaze zlikvidovat konkurenci? Pozornost si zaslouží pasivní legitimace v rámci řízení o náhradu škody. Žaluje nás podnikatel provozovatele vyhledávače, jenž jeho stránku odstranil z indexace? Nebo subjekt ochrany osobních údajů, na jehož apel provozovatel prohlížeče stránku odstranil? Dá se vůbec očekávat úspěšnost takové žaloby?

Řešená problematika se vyznačuje řadou nejasností. Provozovatelé vyhledávačů se pravděpodobně nevyhnou stížnostem týkajícím se odstranění určité webové stránky z procesu vyhledávání. Současně by bylo absurdní požadovat po nich oznamování každého rušeného odkazu jednotlivým vlastníkům webových stránek. V intencích rozhodnutí se opět potvrzuje názor, že v internetové éře skutečně nezáleží na existenci publikovaného obsahu, ale především na pravděpodobnosti jeho vyhledání.

Najde, kdo hledá?

Stránka na internetu se z pohledu nezávislého pozorovatele může jevit naprosto v pořádku. Odstranění webu z vyhledávání se ovšem neodvívá jen od závadných, negativních či extenzivních informací. Pan Costeja Gonzáles založil odůvodnění žaloby na faktu, dle něhož povinnost webových prohlížečů nevyhledávat některé odkazy nemá co do činění s hodnocením, zda je údaj publikován zákonně nebo nikoli. Pro finální posouzení vzhledem k řečenému je stěžejní subjektivní názor žadatele. Ze zpracování proto může být vyřazeno jak sdělení kladné, záporné, tak ryze neutrální.

Připomeňme rovněž jiný faktor. Předmětná informace nadále zůstává obsahem webové stránky. Rozhodnutí Google Spain vs. Costeja neukládá povinnosti vlastníkovu webové stránky tuto beze zbytku odstranit, eventuálně nežádoucí údaj automaticky vymazat. Týká se pouze potenciálního vyhledání při zadání odkazu do vyhledávače. Ve zkratce, informace setrvává na stále stejném místě, pouze se nezobrazí na příkaz prohlížeče, neboť byla vyřazena z indexace a relevantních rejstříků. Obdobně existují též archivy webů, jež na žádost uživateli zpřístupní obsahy webových stránek, dříve publikované dokumenty a zdánlivě ztracené elektronické zdroje. Shodné služby aktuálně nabízí i specializované servery.[11] Ačkoli se výklad směrnice 95/46/ES převzatý soudem zdá neoblomný, pro nalezení zveřejněných dat bude zapotřebí jen vynaložit větší množství úsilí a času. S ohledem na to, že aspekty archivace webových stránek probíraný případ toliko neřeší, nezbyvá než očekávat, jaký přístup dále zvolí Soudní dvůr EU, případně soudy členských států.

Květnový judikát Soudního dvora bezesporu rozšířil cestu k přísnější regulaci internetu upřednostňující právo na soukromí a ochranu osobních údajů, typické pro evropskou právní kulturu. Jinými slovy provozovatelé internetových prohlížečů se nyní musí vypořádat s úlohou správce osobních údajů a novou agendou k řešení. Jakým způsobem začnou soudy přistupovat k problému možné náhrady škody vlastníků webových stránek za předpokladu, že obsah publikovali v souladu se zákonem, vyřeší až judikatorní praxe následujících let.

Mgr. et Mgr. Klára Sommerová

-
- [1] Judgement of the Court (Grand Chamber) in case C-131/12, Google Spain SL., Google Inc. vs. Agencia Española de Protección de Datos (AEPD), Mario Costeja González from 13. May 2014.
- [2] Z angl. originálu „crawling“ a „indexing“.
- [3] Viz blíže např. BRIN, Sergey. PAGE, Lawrence. The Anatomy of a Large-Scale Hypertextual Web Search Engine. Stanford University, 1998. Dostupné na www, k dispozici >>> [zde](#).
- [4] Zmíněné funkce využívá také Google.
- [5] PANT, Gautam., SRINIVASAN, Padmini., MENCZER, Filippo. Crawling the web in LEVENE, M., POULOVASSILIS, A. Web Dynamics: Adapting to Change in Content, Size, Typology and Use. Springer, 2004, str. 153 - 177.
- [6] Dle Čl. 2 písm. b) směrnice 95/46/ES se za zpracování osobních údajů považuje jakýkoli úkon nebo soubor úkonů s osobními údaji, které jsou prováděny pomocí či bez pomoci automatizovaných postupů, jako je shromažďování, zaznamenávání, uspořádávání, uchovávání, přizpůsobování nebo pozměňování, vyhledávání, konzultace, použití, sdělení prostřednictvím přenosu, šíření nebo jakékoli jiné zpřístupnění, srovnání či kombinování, jakož i blokování, výmaz nebo likvidace.
- [7] Viz blíže Čl. 7 písm. e) a f) směrnice 95/46/ES.
- [8] Viz blíže Čl. 12 písm. b) ve spojení s Čl. 14 písm. a) směrnice 95/46/ES.
- [9] Listina základních práv Evropské unie v Čl. 8 explicitně pojednává o ochraně osobních údajů, přičemž hovoří o právu každého člověka na přístup k údajům shromážděným o jeho osobě a na jejich úpravu či zpřesnění.
- [10] Z anglického originálu „Search Engine Optimization“. Viz blíže např. DAVIS, Harold. Search Engine Optimization: Building Traffic and Making Money with SEO. Cambridge: O'Reilly Media, Inc., 2006, 41 s.
- [11] Viz blíže např. www.webarchiv.cz nebo www.archive.org

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Zneužití práva na přístup podle GDPR](#)
- [Doručování soudních písemností ze zahraničí do ČR](#)
- [Novinky z české a evropské regulace finančních institucí za měsíc únor 2026](#)
- [Digital Fairness Act a influencer marketing - cesta ke konci roztříštěnosti regulace?](#)
- [Novinky z české a evropské regulace finančních institucí za měsíc leden 2026](#)
- [IATA Travel & Cargo akreditace v letectví - v čem spočívají její výhody?](#)
- [Digital Omnibus o AI: návrh nařízení o zjednodušení pravidel pro umělou inteligenci](#)
- [Rozhodčí nálezy vydané ruskými rozhodčími soudy a jejich uznání a výkon na území EU](#)

- [Environmentální tvrzení společností v hledáčku EU: Jak se vyhnout greenwashingu a obstát v nové regulaci?](#)
- [AIFMD II v České republice: Schvalovací proces a co čeká investiční společnosti](#)
- [Novinky z české a evropské regulace finančních institucí za měsíc prosinec 2025](#)